Proces inkomstenbelasting

Dit onderdeel behandelt de werking van het proces rondom de inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet.

Inhoud

Proces inkomstenbelasting 0
1. Het proces 1
2. Aangifte doen 3
Wanneer aangifte doen? 3
Uitstel aanvragen 6
Aangifte doen voor een overledene 7
Niet, te laat of onvolledig aangifte doen 8
3. Aanslag ontvangen 10
Voorlopige aanslag 10
Definitieve aanslag 12
Ambtshalve aanslag 12
Navorderingsaanslag 13
Conserverende aanslag 13
Hoe is de aanslag berekend? 14
4. Bezwaar 16
Andere aanslagen: wel bezwaar mogelijk 16
Verzoek om ambtshalve vermindering 17
5. Beroep 18
Wie kan in beroep gaan? 18

1. Het proces

In Nederland wordt inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (bijdrage *Zvw)* geheven over het inkomen van natuurlijke personen. In dit onderdeel noemen we deze verschillende heffingen voor het gemak 'belasting'.

Natuurlijke personen
Met natuurlijke personen worden mensen bedoeld die:
- in Nederland wonen of
- in het buitenland wonen en in Nederland belasting moeten betalen.

Deze natuurlijke personen zijn belastingplichtigen. Ze moeten in Nederland belasting betalen. Daarvoor moeten die belastingplichtigen per persoon aangifte doen. In de aangifte geven ze hun inkomen op. Aan de hand van de ingediende aangifte en de gegevens die de Belastingdienst via anderen krijgt, stelt de Belastingdienst de aanslag vast. Dat betekent, dat er wordt vastgesteld hoeveel belasting iemand over zijn inkomen moet betalen.

In schema werkt het dus als volgt:

Belastingplichtige doet aangifte

De Belastingdienst controleert de aangifte en berekent het bedrag dat de belastingplichtige aan belasting moet betalen.

Belastingplichtige krijgt een aanslag.

In de aanslag staat welk inkomen de belastingplichtige heeft, hoeveel belasting hij is verschuldigd, of hij al eerder belasting heeft betaald, en hoeveel hij moet bijbetalen of terugkrijgt.

Al eerder belasting betaald
Omdat de belasting na afloop van het kalenderjaar wordt vastgesteld, weten mensen niet hoeveel belasting ze uiteindelijk moeten betalen. Om te voorkomen dat iedereen in 1 keer grote bedragen aan belasting moet betalen, wordt al in het jaar zelf belasting betaald over het inkomen.

Als de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen of inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet vastgesteld wordt, wordt de belasting die al betaald is van de verschuldigde inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen of verschuldigde Zvw afgetrokken.

Verschuldigde belasting
Dit is het te betalen bedrag aan belasting na aftrek van heffingskortingen, maar voor verrekening van voorheffingen en de voorlopige aanslagen.

Verschuldigde Zvw
De verschuldigde Zvw is het te betalen bedrag aan inkomensafhankelijke bijdrage Zvw voor verrekening van de voorlopige aanslagen.

Belasting betalen over het inkomen
Dat gebeurt onder meer via:

- Belasting op het loon of een uitkering (de loonheffing).
- Belasting op uitgekeerd dividend (dividendbelasting).
- Een voorlopige aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen.
- Een voorlopige aanslag inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet.

2. Aangifte doen

Natuurlijke personen betalen belasting over hun inkomsten. Maar ook als de belastingplichtige geen inkomsten heeft, kan het nodig zijn om een belastingaangifte te doen.

De binnenlands belastingplichtige geeft in de belastingaangifte zijn wereldinkomen aan. Tot het wereldinkomen behoren ook niet-Nederlandse inkomsten (bijvoorbeeld arbeidsinkomen of vermogen in het buitenland).

Wanneer aangifte doen?
Om belasting te betalen of terug te krijgen, moet een belastingplichtige jaarlijks aangifte doen. Meestal krijgt hij daarvoor een uitnodiging tot het doen van aangifte.

Uitnodiging om aangifte te doen
Heeft een belastingplichtige een uitnodiging gekregen dat hij aangifte moet doen? Dan staat op die uitnodiging voor welke datum hij aangifte moet doen. De belastingplichtige moet voor die datum aangifte doen. Kan hij niet op tijd aangifte doen? Dan kan uitstel gevraagd worden. Dat betekent dat hij aan de Belastingdienst vraagt om later dan de voorgeschreven datum zijn aangifte in te dienen (zie onder Uitstel)

Ook aangifte doen
Ook als iemand geen uitnodiging ontvangt, kan het zijn dat hij aangifte doet of moet doen. In de volgende situaties moet een belastingplichtige zelf aangifte doen:

- Hij denkt dat hij belasting terugkrijgt (meer dan € 14).
  Bijvoorbeeld als een belastingplichtige kinderen heeft, of als hij veel ziektekosten heeft gehad, of als iemand niet het hele jaar heeft gewerkt.
- Hij denkt dat hij belasting moet betalen (meer dan € 46) .
  Bijvoorbeeld als hij inkomsten had waarop nog geen belasting is ingehouden.

Let op!
Als een belastingplichtige denkt dat hij belasting moet betalen, maar geen uitnodiging heeft gehad om aangifte te doen, moet hij zelf vragen of hij een aangifte uitgereikt krijgt. Hij kan ook direct digitaal aangifte doen. Hij is namelijk verplicht om aangifte te doen.

Niet verplicht ingediende aangifte
Het gaat hier om de situatie dat iemand aangifte doet om geld terug te krijgen, dus om een vrijwillig ingediende aangifte. Deze aangifte kan tot 5 jaar na afloop van het belastingjaar ingediend worden. Bij een vrijwillig ingediende aangifte gelden een aantal verplichtingen niet. Er geldt namelijk geen termijn voor het inleveren van de aangifte (met uitzondering van de uiterste termijn). Ook kan een belastingplichtige kiezen om de aangifte helemaal niet in te leveren. Maar levert hij de aangifte in, dan moet deze wel naar waarheid zijn ingevuld.

Uiterste termijn indienen aangifte
Een aangifte kan tot uiterlijk 5 jaar na afloop van een belastingjaar ingediend worden. Wordt dit later, dan wordt deze niet meer in behandeling genomen (hierop zijn uitzonderingen, maar dat wordt in het kader van deze cursus niet meegenomen).
In de tabel hieronder ziet je wanneer een aangifte uiterlijk bij de Belastingdienst binnen moet zijn.

Jaar	Aangifte moet uiterlijk binnen zijn op:
2013	31 december 2018
2014	31 december 2019
2015	31 december 2020
2016	31 december 2021
2017	31 december 2022
2018	31 december 2023

Wanneer moet welke aangifte gebruikt worden?
Er kan alleen aangifte gedaan worden met een door de Belastingdienst voorgeschreven formulier. Dat formulier hoeft niet van papier te zijn, maar kan ook digitaal. Aangifte doen kan dus met een aangifteprogramma of aangifteformulier.

Papieren formulier:
Er zijn verschillende soorten papieren formulieren, afhankelijk van de situatie waarin belastingplichtige verkeert. Zo zijn er aparte formulieren voor buitenlands belastingplichtigen, binnenlands belastingplichtigen, mensen die emigreren of immigreren (migratie), of voor degenen die voor een overledene een aangifte doen.

Aangifteprogramma
Er is echter maar 1 aangifteprogramma. Dit is de Olav (online aangiftevoorziening). Het programma is geschikt voor zowel particulieren, ondernemers als binnen- en buitenlandse belastingplichtigen. Voor zover mogelijk staan de bij ons bekende gegevens in dit programma voor ingevuld. Het blijft echter belangrijk dat een belastingplichtige die gegevens goed controleert. Toch kan niet iedereen met het programma aangifte doen. Er zijn wat specifieke situaties, waarin dit niet mogelijk is. Dat is bijvoorbeeld bij overlijdenssituaties.

Aangifte-app
Ook is er een aangifte- app, maar deze is maar door een beperkte doelgroep te gebruiken. De doelgroep wordt wel ieder jaar uitgebreid. Ook in de app staan, voor zover mogelijk, de bij ons bekende gegevens voor ingevuld. Het blijft echter ook hier belangrijk dat een belastingplichtige die gegevens goed controleert. In tegenstelling tot de Olav kunnen de gegevens in de app niet worden aangepast. Is dat nodig, of willen belastingplichtigen bijvoorbeeld een andere verdeling, dan zal alsnog aangifte gedaan moeten worden met het aangifteprogramma of op papier.

Een aangifteprogramma of de app is direct na het openen of downloaden klaar voor gebruik. Een aangifteformulier is aan te vragen bij de Belastingtelefoon, en wordt opgestuurd.
Een ander voordeel van het aangifteprogramma en de app is dat het uitleg geeft over de gegevens die de belastingplichtige moet invullen en uitrekent hoeveel hij moet betalen of terugkrijgt. In sommige situaties kan echter alleen met een aangifteformulier aangifte worden gedaan.

Het is afhankelijk van de situatie van belastingplichtige welke aangifte gebruikt moet worden. In het schema hieronder staat wanneer welke aangifte gebruikt wordt.

Particulier	Online aangiftevoorziening Aangifte-app	P-formulier
Particulier, wonend buiten Nederland	Online aangiftevoorziening voor buitenlands belastingplichtigen	C-formulier
Ondernemer	Online aangiftevoorziening	-
Ondernemer, wonend buiten Nederland	-	C-formulier
Emigreren of immigreren	-	M-formulier
Jaar van overlijden, voor overledene	-	F-formulier
Jaar van overlijden bij keuze heel jaar fiscaal partnerschap		F-formulier voor de overledene P-formulier voor de fiscaal partner
Jaar van overlijden als geen keuze is gemaakt voor heel jaar fiscaal partnerschap	Online aangifte voorziening, app voor de fiscaal partner	F-formulier voor de overledene P-formulier voor de fiscaal partner
Aangifte voor overledene, maar eerder jaar dan het jaar van overlijden, zonder fiscaal partner		P-formulier
Aangifte voor overledene, maar eerder jaar dan het jaar van overlijden, met fiscaal partner		Beiden P-formulier

Let op!
Dit schema gaat uit van de programma's en formulieren die de Belastingdienst zelf maakt. Er is echter ook software beschikbaar, die door anderen wordt gemaakt; de zogenoemde commerciële software. Zolang de software aan bepaalde, afgesproken voorwaarden voldoet, kan een belastingplichtige ook met behulp van een commercieel softwareprogramma aangifte doen. Deze software is te koop bij bijvoorbeeld de uitgevers van belastingalmanakken, maar wordt ook gebruikt door belastingadviseurs en boekhoudkantoren.

Uitstel aanvragen
Als iemand een aangiftebrief heeft gehad, moet de aangifte voor de uiterste inleverdatum bij de Belastingdienst binnen zijn. Deze datum staat op de aangiftebrief. Lukt het niet om op tijd aangifte te doen, dan kan uitstel aangevraagd worden.

Heeft de belastingplichtige zelf gevraagd om een aangifte, omdat hij geld terug krijgt? Dan staat er geen inleverdatum op het aangifteformulier. In dat geval hoeft er geen uitstel aangevraagd te worden. Wel moet de aangifte binnen 5 jaar na het jaar waarover hij aangifte wil doen, bij de Belastingdienst binnen zijn.

Uitstel kan aangevraagd worden tot de datum dat de aangifte bij de Belastingdienst binnen moet zijn. Deze datum staat op de aangiftebrief. Meestal is dat 1 mei. Uitstel aanvragen kan schriftelijk, digitaal (van 1 maart tot 1 mei) en telefonisch (van 1 maart tot 1 mei).

Als iemand buitenlands belastingplichtig is, kan hij alleen schriftelijk uitstel aanvragen.

Hoe lang is het uitstel?
Als de belastingplichtige voor 1 mei aangifte moet doen, krijgt hij op verzoek 4 maanden uitstel. Dat betekent dat de aangifte voor 1 september bij de Belastingdienst binnen moet zijn.

Wil de belastingplichtige langer uitstel dan tot 1 september?
Dan moet dit schriftelijk aangevraagd worden. In de brief moet de motivatie staan waarom langer uitstel gewenst is. Als hij schriftelijk uitstel aanvraagt, moeten in de brief in ieder geval de volgende gegevens staan:

- jaar van aangifte
- burgerservicenummer
- voorletters en achternaam
- adres, postcode en woonplaats
- datum
- handtekening
- motivatie waarom langer uitstel nodig is

Invloed op het aanvragen van een toeslag
Als uitstel gegeven wordt voor het indienen van een aangifte, wordt automatisch ook uitstel voor het aanvragen van een toeslag gegeven. Daar is 1 belangrijke uitzondering op: voor de kinderopvangtoeslag wordt geen uitstel gegeven.

Aangifte doen voor een overledene
Voor de belastingplichtige die is overleden, moet vaak aangifte worden gedaan. Als over voorgaande jaren aangifte is gedaan door de overledene, ontvangen de nabestaanden een F-formulier. Daarmee wordt aangifte gedaan over het jaar van overlijden. Deze aangifte moet uiterlijk op 1 mei na het jaar van overlijden bij de Belastingdienst binnen zijn. Ook voor deze aangifte kan uitstel aangevraagd worden.

> **Let op!**
> Het F-formulier is een overlijdensformulier waarmee aangifte inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zvw wordt gedaan. Het is dus niet het formulier waarmee aangifte erfbelasting wordt gedaan.

Hele jaar fiscale partners
Is er een fiscale partner van de overledene? Dan kan bij de aangifte gekozen worden om het hele jaar als fiscale partners te worden beschouwd. Dus ook voor de periode na het overlijden. Deze keuze kan gevolgen hebben voor eventuele toeslagen, erfbelasting en schenkbelasting.

Als gekozen is om het hele jaar fiscale partners te zijn, kan pas na afloop van het jaar aangifte gedaan worden. Voor de overledene moet dan het F-formulier gebruikt worden, voor de fiscale partner het P-formulier.

Er kan via de belastingdienstprogramma's niet digitaal aangifte gedaan worden. Dat kan wel via een belastingadviseur of via andere aangifteprogramma's.

Geen of niet hele jaar fiscale partner
Is er geen fiscale partner, of wordt niet gekozen om het hele jaar als fiscale partner van de overledene te worden beschouwd? Dan kan in het jaar van overlijden direct aangifte worden gedaan voor de overledene. Voor de overledene moet dan het F-formulier gebruikt worden. De fiscale partner doet na afloop van het jaar aangifte.

Voor de overledene kan alleen een formulier gebruikt worden. De fiscale partner kan in deze situatie kiezen tussen digitaal aangifte doen of via een formulier.

Let op!
Moet namens de overledene ook aangifte gedaan worden over andere jaren dan het jaar van overlijden? Dan moet voor die jaren gebruik gemaakt worden van een P-formulier.

Niet, te laat of onvolledig aangifte doen

Wat er gebeurt als niet, te laat of onvolledig aangifte gedaan wordt, hangt af van de situatie.

Te laat aangifte doen
Als niet op tijd aangifte gedaan wordt, stuurt de Belastingdienst meestal een herinnering. Als daarna geen aangifte gedaan wordt, wordt een aanmaning verstuurd. In de aanmaning staat een nieuwe termijn waarbinnen de aangifte ingestuurd moet worden. Wordt de aangifte na die genoemde termijn ingediend, dan wordt een verzuimboete opgelegd.

Geen aangifte doen
Wordt helemaal geen aangifte ingediend, dan maakt de Belastingdienst een schatting van het inkomen en legt een aanslag op. Uitgangspunt is dat we het inkomen zo zuiver mogelijk schatten op basis van de gegevens die ons ter beschikking staan. Dit is de zogenoemde ambtshalve aanslag. Naast de aanslag wordt een verzuimboete opgelegd.

Opzettelijk onvolledig of onjuist aangifte doen
Wordt opzettelijk geen aangifte gedaan? In dat geval wordt een ambtshalve aanslag opgelegd en een vergrijpboete. Dit kan ook als opzettelijk onjuist of onvolledig aangifte wordt gedaan.

Er zijn 2 soorten boetes:

- **Verzuimboete**: dit is een ‘administratieve’ boete. Deze wordt opgelegd als een belastingplichtige zich niet houdt aan de regelgeving rondom de aangifteverplichting die hij heeft. Hij houdt zich bijvoorbeeld niet aan een termijn voor het doen van aangifte, of hij betaalt zijn belasting niet op tijd, of hij vraagt niet op tijd om een uitnodiging voor het doen van aangifte.

- **Vergrijpboete**: dit is als een belastingplichtige willens en wetens (dus bewust) zich niet aan wettelijke voorschriften houdt. Hij geeft bijvoorbeeld onjuiste informatie, vult de aangifte in met valse gegevens, of geeft bepaalde inkomsten niet op.

Het verschil tussen beide ligt in het onderliggende verwijt. Vergrijpboeten kunnen alleen worden opgelegd bij opzet of grove schuld. De grondslag voor de hoogte van een vergrijpboete is in beginsel een percentage van de verschuldigde belasting. Dat percentage is afhankelijk van de mate van het verwijt dat de belastingplichtige kan worden gemaakt. De hoogte van een verzuimboete is afhankelijk van de vraag welke wettelijke bepaling is overtreden.

Verzuimboete
Als er niet (op tijd) verzocht wordt om toezending van een aangifte is de verzuimboete € 2.639. De verzuimboete is € 369 als de belastingplichtige niet of niet op tijd aangifte doet. Komt dit vaker voor, dan wordt de boete hoger tot maximaal € 5.278

Vergrijpboete: opzet of grove schuld
Voor de hoogte van een vergrijpboete is van belang of sprake is van opzet of grove schuld.
Bij opzet bedraagt de boete 50% van de belasting over het belastbaar inkomen dat de belastingplichtige opzettelijk heeft verzwegen. Bij grove schuld is dat 25%.
Heeft de belastingplichtige opzettelijk of door grove schuld inkomen uit sparen en beleggen niet of onjuist aangegeven (box 3 inkomen)? Dan is de boete 150% van de belasting over het belastbaar inkomen uit box 3 dat opzettelijk is verzwegen. Bij grove schuld is dat 75%.

Daarnaast kijkt de Belastingdienst of er redenen of omstandigheden zijn de boete verder te verhogen of te verlagen. De boete wordt hoger als de belastingplichtige bijvoorbeeld al eerder een vergrijpboete kreeg. De boete valt lager uit als sprake is van verzachtende omstandigheden.

Aan welke regels moet de Belastingdienst zich houden?

- De Belastingdienst moet de belastingplichtige schriftelijk informeren dat zij een boete oplegt en waarom. Bij een vergrijpboete doet zij dat voordat de boete wordt opgelegd. Dan kan de belastingplichtige aangeven of, en waarom hij het niet eens is met de boete. Dit kan een reden zijn om de boete niet op te leggen of te verlagen.
- De belastingplichtige heeft recht op inzage van alle gegevens op grond waarvan de boete wordt opgelegd.
- Hij is niet verplicht om op al de vragen van de Belastingdienst antwoord te geven, behalve als het vragen zijn over de verschuldigde belasting. Ook hoeft de belastingplichtige geen antwoord te geven op vragen over de boete en de mate waarin opzet of grove schuld kan worden verweten.
- Daarnaast mag de belastingplichtige niet verhoord worden zonder hem te wijzen op zijn recht te zwijgen.

3. Aanslag ontvangen

Nadat aangifte is gedaan, wordt een bericht verstuurd hoeveel belasting de belastingplichtige terugkrijgt of moet betalen. Dat bericht heet een aanslag.

Er zijn 4 soorten belastingaanslagen:
- Voorlopige aanslag.
- Definitieve aanslag.
- Navorderingsaanslag.
- Conserverende aanslag.

Voorlopige aanslag
Een voorlopige aanslag is een bericht waarin staat hoeveel belasting de belastingplichtige terugkrijgt of moet betalen. Het bedrag is gebaseerd op een voorlopige berekening. Later volgt altijd de definitieve berekening.

Rekenvoorbeeld voorlopige aanslag
Volgens zijn aangifte is Chaoud € 10.200 aan inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen verschuldigd. Zijn werkgever heeft € 10.800 aan loonheffing ingehouden op zijn loon. Op basis van deze aangifte krijgt hij een voorlopige aanslag van € 600.

De berekening is als volgt:

Ingehouden loonheffing	€ 10.800
Verschuldigde inkomstenbelasting/ premie volksverzekeringen	€ 10.200 af
	----------
Chaoud krijgt terug	€ 600

Er zijn 2 verschillende voorlopige aanslagen:
- Voorlopige aanslag over het lopende kalenderjaar.
- Voorlopige aanslag als aangifte is gedaan.

Voorlopige aanslag over lopende kalenderjaar
De belastingplichtige die een uitkering krijgt of in loondienst is, betaalt via de loonheffing belasting. Daarbij wordt geen rekening gehouden met persoonlijke aftrekposten. Dat zijn bijvoorbeeld aftrekbare ziektekosten of aftrekbare kosten van een eigen woning. Mensen die zelfstandig werken, bijvoorbeeld als ondernemer, betalen nog geen belasting.

Zo betalen veel mensen in de loop van het lopende kalenderjaar te veel of te weinig belasting. Zij kunnen een voorlopige aanslag met een te betalen bedrag of met een terug te krijgen bedrag vragen over het lopende kalenderjaar.

Deze voorlopige aanslag hoeft niet ieder jaar aangevraagd te worden. Als de belastingplichtige een voorlopige aanslag over het lopende kalenderjaar krijgt, dan ontvangt hij automatisch een voorlopige aanslag over het volgende jaar.

Klopt deze voorlopige aanslag niet meer? Dan kan deze aangepast worden door een verzoek voorlopige aanslag te doen met het programma voorlopige aanslag of het formulier voorlopige aanslag.

Voorlopige aanslag als aangifte is gedaan
Nadat aangifte is gedaan, kan de Belastingdienst een positieve of negatieve voorlopige aanslag opleggen. De voorlopige aanslag is gebaseerd op de gegevens die in de aangifte staan. Daarna wordt altijd een definitieve aanslag opgelegd.

Heeft de belastingplichtige al een voorlopige aanslag gehad over dat jaar? Dan wordt bij de vaststelling van wat hij moet betalen of terugkrijgt het bedrag van die voorlopige aanslag verrekend. Ook de ingehouden loonheffing en dividendbelasting worden verrekend.

Klopt de voorlopige aanslag over het jaar waarover de belastingplichtige aangifte heeft gedaan niet~~?~~ , dan is de voorlopige aanslag ~~is~~ alleen te wijzigen door opnieuw aangifte over dat jaar te doen.

Definitieve aanslag
Als de belastingplichtige een voorlopige aanslag heeft ontvangen, krijgt hij een definitieve aanslag. Vaak is deze hetzelfde als de voorlopige aanslag. Soms krijgt de belastingplichtige na zijn aangifte direct een definitieve aanslag.

Afwijken van de aangifte
Als de gegevens uit de aangifte afwijken van de gegevens die de Belastingdienst heeft, stuurt de Belastingdienst een brief waarin staat wat zij wil corrigeren en waarom. Deze brief heet een correctiebrief. Belastingplichtige krijgt de gelegenheid om op de correctiebrief te reageren. Voordat de correctiebrief wordt verstuurd, wordt meestal eerst een verzoek om informatie gestuurd.

De definitieve aanslag is dan gebaseerd op:
- de aangifte,
- de gegevens van de Belastingdienst en
- de antwoorden en stukken die de Belastingdienst heeft ontvangen op de informatiebrief.

Ambtshalve aanslag
Als de belastingplichtige helemaal geen aangifte doet, wordt een ambtshalve aanslag opgelegd. Een ambtshalve aanslag is een bijzondere vorm van een definitieve aanslag. Een ambtshalve aanslag wordt alleen opgelegd als de belastingplichtige een aangiftebrief met inleverdatum heeft ontvangen en geen aangifte doet. De Belastingdienst maakt dan een schatting van het inkomen en berekent hoeveel belasting de belastingplichtige moet betalen. Daarnaast wordt een verzuimboete opgelegd.

Rekenvoorbeeld definitieve aanslag
Volgens haar aangifte is Karlijn € 10.200 aan inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen verschuldigd. De ingehouden loonheffing volgens haar aangifte was € 10.800. Ze heeft daarom via de voorlopige aanslag € 600 gekregen.

Bij de controle van haar aangifte blijkt dat de ingehouden loonheffing geen € 10.800, maar € 10.400 is. Ze heeft dus € 400 te veel ontvangen. Dat bedrag moet ze terugbetalen. Ook moet over dat bedrag belastingrente worden betaald.

Rekenvoorbeeld

Verschuldigde inkomstenbelasting/ premie volksverzekeringen	€ 10.200
Ingehouden loonheffing	€ 10.400 af

Karlijn zou dan ontvangen	€ 200
Karlijn heeft via de voorlopige aanslag al ontvangen	€ 600
	--------□----
Karlijn moet terugbetalen	€ 400
Belastingrente (4% van 400)	€ 16
Totaal dat Karlijn moet terugbetalen	€ 416

Navorderingsaanslag
Een navorderingsaanslag is een belastingaanslag waarin staat hoeveel belasting de belastingplichtige moet bijbetalen. Deze wordt opgelegd als blijkt dat hij op een eerdere aanslag te weinig belasting heeft betaald. Dat betekent dat de eerder berekende aanslag niet klopt. Of dat er helemaal geen aanslag is opgelegd. Het te betalen bedrag is het verschil tussen het oude en het nieuwe bedrag, eventueel verhoogd met een boete en belastingrente.

Een navorderingsaanslag kan opgelegd worden als:
- sprake is van een nieuw feit (een feit dat bij het vaststellen van de eerdere aanslag nog niet bekend was).
- Bepaalde verrekeningen onjuist of onterecht hebben plaatsgevonden
- de geschatte inkomsten te laag zijn (bij een ambtshalve aanslag).
- blijkt dat bepaalde inkomsten of vermogensbestandsdelen bewust niet zijn opgegeven. De eerdere aanslag is daardoor te laag vastgesteld.

Er hoeft hierbij niet altijd sprake te zijn van een nieuw feit. Een navordering kan ook opgelegd worden als de aanslag niet klopt en de belastingplichtige dit had kunnen zien.

Voorbeeld 1
Charisma heeft € 34.000 inkomsten en betaalt daarover € 15.000 loonheffing. Bij het opleggen van de aanslag worden de bedragen omgedraaid. Daardoor krijgt Charisma € 32.000 terug. In deze situatie wordt een navorderingsaanslag opgelegd om deze fout te corrigeren

Voorbeeld 2
Klaas heeft € 620.000 op een bankrekening in Spanje staan. Dit geeft hij niet op in zijn aangifte inkomstenbelasting. Door gegevensuitwisseling tussen Spanje en Nederland komt de Belastingdienst erachter dat Klaas dit vermogen heeft. De Belastingdienst legt dan een navorderingsaanslag op en kan ook een vergrijpboete opleggen.

Termijn navorderingsaanslag
De Belastingdienst kan een navorderingsaanslag opleggen tot maximaal 5 jaar na afloop van een belastingjaar. Over 2013 kan dus tot en met 31 december 2018 een navorderingsaanslag opgelegd worden.

Is een inkomen verdiend in het buitenland? Dan kan tot 12 jaar na afloop van een belastingjaar een navordering opgelegd worden. Over 2006 kan dus tot en met 31 december 2018 een navorderingsaanslag opgelegd worden.

De termijn waarin de Belastingdienst een navordering kan opleggen, wordt verlengd met het verleende uitstel. Heeft de belastingplichtige bijvoorbeeld 9 maanden uitstel? Dan is de navorderingstermijn geen 5 jaar, maar 5 jaar en 9 maanden. Gaat het om inkomen dat in het buitenland is verdiend? Dan is de termijn in dit geval 12 jaar en 9 maanden.

Conserverende aanslag
In een aantal situaties wordt een aanslag ter behoud van rechten opgelegd. Het gaat dan om inkomen waarover iemand nu nog geen belasting betaalt, maar dat in de toekomst misschien wel moet. Dit inkomen heet ‘te conserveren inkomen’. Voor dit inkomen wordt een aparte aanslag opgelegd. Dat is een conserverende aanslag. De aanslag hoeft niet te worden betaald. Alleen als er iets gebeurt waardoor het te conserveren inkomen alsnog gewoon inkomen wordt, moet belasting worden betaald.

Te conserveren inkomen kan de belastingplichtige hebben bij:
- emigratie
- immigratie
- internationaal werken
- bepaalde situaties in Nederland

Emigratie
Er is sprake van te conserveren inkomen als de belastingplichtige is geëmigreerd en:
- een kapitaalverzekering eigen woning, een spaarrekening eigen woning of een beleggingsrecht eigen woning heeft
- een aanspraak op een pensioen heeft
- een aanspraak op een lijfrenteverzekering heeft
- een aanmerkelijk belang heeft

Immigratie
Er is sprake van te conserveren inkomen als de belastingplichtige is geïmmigreerd en een lijfrenteverzekering laat doorlopen bij een niet-toegelaten buitenlandse verzekeraar.

Internationaal werken
Er is sprake van te conserveren inkomen als de belastingplichtige:
- Een pensioenaanspraak onderbracht bij een niet-toegelaten buitenlandse verzekeraar omdat hij in het buitenland een dienstbetrekking aanvaardde.
- Tijdelijk in Nederland werkte, het inkomen in box 1 (werk en woning) viel en hij zijn pensioen onderbracht bij een niet-toegelaten buitenlandse verzekeraar.
- Een lijfrenteverplichting onderbracht bij een buitenlandse verzekeraar of pensioenfonds in het kader van de aanvaarding van een dienstbetrekking buiten Nederland. Dit deed hij om een pensioenbreuk te voorkomen.
- Een lijfrenteverplichting onderbracht bij een niet-erkend pensioenfonds van een nieuwe werkgever buiten Nederland.
- Door de Nederlandse overheid was uitgezonden.

Een toegelaten buitenlandse verzekeraar is een verzekeraar die een overeenkomst heeft met het Nederlandse Ministerie van Financiën. De meeste buitenlandse verzekeraars zijn niet toegelaten. Verzekeraars kunnen hier meer over vertellen. De niet-toegelaten verzekeraar is verplicht informatie aan de Belastingdienst te geven.

Bepaalde situaties in Nederland
Er is sprake van te conserveren inkomen als:
- de belastingplichtige zijn onderneming heeft gestaakt en verzoekt om een bepaald deel van de daarbij behaalde stakingswinst te behandelen als te conserveren inkomen
- degene voor wie een ander aangifte doet, is overleden en daardoor stakingswinst had

Hoe is de aanslag berekend?
Op de aanslag staat onder andere de belasting die de belastingplichtige verschuldigd is. Dit is gebaseerd op het belastbaar inkomen. Daarnaast staat op een aanslag ook het bedrag aan heffingskortingen, hoeveel belasting er al is betaald en of de belastingplichtige geld terugkrijgt of belasting moet betalen. Zijn er te verrekenen verliezen uit voorgaande jaren of een restant persoonsgebonden aftrek, dan zijn deze ook op het aanslagbiljet te zien. Op een aanslag kan ook een bedrag aan belastingrente staan.

De verschuldigde belasting is de belasting die de belastingplichtige moet betalen over zijn belastbare inkomen uit box 1, 2 en 3 samen, nadat de heffingskortingen zijn verrekend.

Voorbeeld

Inkomstenbelasting box 1 Premie volksverzekeringen	€ 3.500 € 9.500
Inkomstenbelasting box 2	€ 500
Inkomstenbelasting box 3	€ 1.000
Totaal belasting en premie volksverzekeringen	---------- € 14.500
Bedrag aan heffingskortingen **Totaal verschuldigde belasting:**	€ 3.050 af € 11.450
Ingehouden loonheffing	€ 7.450 af
Bedrag betaald via voorlopige aanslag	€ 2.500 af
Te betalen belasting	---------- € 1 500

Belastingrente
Belastingrente is geen boete. Het is een vergoeding voor gemiste rente:
Als de Belastingdienst geld tegoed heeft, moet daarover meestal rente betaald worden.
Krijgt de belastingplichtige geld terug, dan betaalt de Belastingdienst in bepaalde situaties rente.

Op de aanslag staat of hij belastingrente moet betalen of ontvangt.

4. Bezwaar

Als de belastingplichtige het niet eens is met een aanslag inkomstenbelasting of zorgverzekeringswet kan daar meestal bezwaar tegen worden gemaakt. Soms kan dat niet of is het niet nodig.

Voorlopige aanslag: geen bezwaar mogelijk
Tegen een voorlopige aanslag kan geen bezwaar worden gemaakt. Hij kan wel als volgt worden aangepast:

- Voorlopige aanslag over het lopende kalenderjaar: opnieuw indienen van het verzoek voorlopige aanslag;
- Voorlopige aanslag na het indienen van een aangifte: opnieuw indienen van een aangifte.

Andere aanslagen: wel bezwaar mogelijk

- Definitieve aanslag inkomstenbelasting of Zorgverzekeringswet.
- Definitieve aanslag inkomstenbelasting of Zorgverzekeringswet na een correctiebrief.
- Navorderingsaanslag

Bij bezwaar tegen de 3 aanslagen hierboven, kan ook bezwaar worden gemaakt tegen de volgende beslissingen:

- de toegepaste betalingskorting
- de bij de aanslag opgelegde boete
- de bij de aanslag berekende belastingrente
- de bij de aanslag berekende revisierente
- het vastgestelde verzamelinkomen

Uitstel van betaling
Als de belastingplichtige bezwaar maakt, kan hij uitstel van betaling krijgen voor het verschil tussen het door hem berekende bedrag en het bedrag dat hij volgens de aanslag zou moeten betalen. Het aanvragen van uitstel van betaling kan tegelijk met het bezwaar.

Bezwaar definitieve aanslag of navorderingsaanslag
Als de belastingplichtige het niet eens is met een definitieve aanslag, kan dat komen omdat hij zelf iets is vergeten op te geven, of omdat de Belastingdienst de aangifte heeft aangepast (gecorrigeerd). In dat laatste geval is er een vooraankondiging geweest dat de Belastingdienst voornemens is af te wijken van de ingediende aangifte. Bezwaar maken tegen een definitieve aanslag is daarom ook afhankelijk van de vraag of een aangifte is gecorrigeerd of niet.

Bezwaar maken tegen een definitieve aanslag zonder correctie kan door het opnieuw indienen van een aangifte, of via een bezwaarformulier of schriftelijk bezwaar.
Bezwaar maken tegen een definitieve aanslag met correctie kan via een bezwaarformulier of schriftelijk bezwaar. Bezwaar maken tegen een navorderingsaanslag kan via een bezwaarformulier of schriftelijk bezwaar

In een bezwaar moet staan:

- het aanslagnummer
- waarom bezwaar wordt gemaakt
- naam, adres, woonplaats en telefoonnummer
- datum en handtekening

Op tijd bezwaar maken
Er moet binnen 6 weken na de datum van de aanslag bezwaar worden gemaakt. Dat betekent dat de Belastingdienst dat bezwaarschrift binnen die termijn moet hebben ontvangen. Een bezwaar dat per post is ingediend is ook nog tijdig als het binnen zes weken is verstuurd en de Belastingdienst het binnen zeven weken heeft ontvangen.

Wordt deze termijn niet gehaald? Dan behandelt de Belastingdienst het bezwaar als een verzoek om ambtshalve vermindering.

Binnen 6 weken nadat de belastingplichtige het bezwaar heeft ingediend, neemt de Belastingdienst een beslissing op het bezwaar. Dit heet een uitspraak op bezwaar.

Is de belastingplichtige het niet eens met de beslissing die in de uitspraak op het bezwaar staat? Dan kan hij in beroep gaan.

Verzoek om ambtshalve vermindering
Als de belastingplichtige te laat is met het maken van bezwaar tegen een navorderingsaanslag of een definitieve aanslag, kan hij de Belastingdienst schriftelijk vragen om het bedrag van de aanslag te verlagen. Dit heet een verzoek om ambtshalve vermindering.

Dat kan voor vermindering van de eigen aanslag, maar ook voor de aanslag van een fiscale partner. Daarin moeten dan wel inkomens- of vermogensbestanddelen voorkomen die ook van degene zijn die bezwaar maakt. Het gaat dan om zogenoemde gemeenschappelijke inkomens- en vermogensbestanddelen. Een voorbeeld hiervan is betaalde rente over de eigenwoningschuld.

Eisen aan het verzoek
Het verzoek moet schriftelijk worden gedaan aan de eigen belastinginspecteur. Het adres daarvan staat op de aanslag. In dat verzoek moet staan:
- het aanslagnummer
- waarom het verzoek wordt gedaan
- naam, adres, woonplaats en telefoonnummer
- datum en handtekening

Op tijd een verzoek indienen
Een verzoek kan tot 5 jaar na het einde van het belastingjaar waarover de aanslag is opgelegd worden ingediend. Is bijvoorbeeld een definitieve aanslag over 2013 ontvangen? Dan kan tot en met 31 december 2018 een verzoek om vermindering worden gedaan.

In principe 6 weken nadat het verzoek is ingediend, neemt de Belastingdienst een beslissing op het verzoek. Is de belastingplichtige het niet eens met de beslissing op zijn verzoek om ambtshalve vermindering? In sommige gevallen kan dan bezwaar worden gemaakt

Niet dubbel aanvragen
Een verzoek om ambtshalve vermindering wordt gedaan omdat de belastingplichtige het niet eens is met de gegevens op de aanslag. Bijvoorbeeld omdat het inkomen lager is dan op de aanslag staat. Of omdat een aftrekpost niet is aangegeven in de aangifte. Er kan maar 1 keer een verzoek gedaan worden voor hetzelfde gegeven. Is er een uitspraak ontvangen over een bepaald gegeven? Dan kan in een later verzoek voor ambtshalve vermindering over dat jaar niet teruggekomen worden op datzelfde gegeven.

Voorbeeld
Harold doet een verzoek om ambtshalve vermindering van zijn aanslag over 2012 voor de aftrekpost giften. De Belastingdienst gaat akkoord met het verzoek en vermindert de aanslag. Twee jaar later dient Harold een verzoek in voor ambtshalve vermindering van zijn aanslag over 2012 voor de aftrekpost betaalde alimentatie. Hij kan dan niet opnieuw een vermindering aanvragen voor de aftrekpost giften, tenzij het gaat om giften die niet in de vorige beoordeling betrokken waren.

Bezwaar te laat
Het bezwaar tegen de beslissing op een verzoek moet binnen dezelfde termijn bij de Belastingdienst binnen zijn als het bezwaar tegen een (navorderings)aanslag. Is het bezwaar tegen de beslissing op het verzoek te laat? Dan behandelt de Belastingdienst het bezwaar niet. Niet als bezwaar en ook niet als verzoek. De belastingplichtige kan tegen deze beslissing geen bezwaar of beroep meer aantekenen.

5. Beroep

Er zullen altijd meningsverschillen zijn over de uitleg van wet- en regelgeving. Om te waarborgen dat er uiteindelijk een onafhankelijk oordeel wordt genomen, kan een belastingplichtige in beroep gaan. Dat beroep wordt niet meer behandeld door de belastingdienst. Dit gebeurt door de rechtelijke macht. Zowel de belastingdienst als de belastingplichtige leggen hun mening over het geschil voor aan de rechter bij een rechtbank. Deze neemt aan de hand van de feiten en omstandigheden, en aan de hand van de interpretatie van de wettelijke regelgeving, dan een beslissing. Tegen deze beslissing staat dan nog hoger beroep open, en eventueel cassatie.

De belastingplichtige kan in beroep gaan bij de rechtbank als hij het niet eens is met:
- een uitspraak op een bezwaarschrift
- het niet op tijd beslissen op een bezwaarschrift

Griffierecht en vergoeding kosten
Wie beroep instelt, betaalt griffierecht. De hoogte van het griffierecht is afhankelijk van de beschikking (beslissing) waartegen de belastingplichtige in beroep gaat. Het griffierecht van een beroep tegen een aanslag inkomstenbelasting is € 42.
Maar als de belastingplichtige (gedeeltelijk) gelijk krijgt, kan hij onder voorwaarden een wettelijk vastgestelde vergoeding krijgen. Ook moet het griffierecht dan door de Belastingdienst aan hem worden terugbetaald.

Wie kan in beroep gaan?
Degene op wiens naam het bezwaar is ingediend, kan in beroep gaan. Ook de fiscale partner kan in beroep gaan als inkomens- of vermogensbestanddelen van die fiscale partner in het geding zijn.

> **Voorbeeld**
> Margriet is eigenaar van 7 verhuurde panden. Deze panden vallen in box 3. Het belastbare inkomen uit box 3 is opgenomen in de aangifte van haar fiscale partner Jules. Margriet is het niet eens met de waardering van de panden. Nadat het bezwaar is afgewezen, tekent Margriet beroep aan bij de rechtbank tegen de aanslag van Jules.

Wil of kan de belastingplichtige de beroepsprocedure niet zelf voeren? Dan kan hij een ander machtigen om namens hem in beroep te gaan. Als de rechtbank daar om vraagt, moet de gemachtigde een schriftelijke machtiging laten zien. Hij kan ook een advocaat inschakelen. Een advocaat heeft geen schriftelijke machtiging nodig.

Voorwaarden waaraan een beroepschrift moet voldoen
Om in beroep te gaan, moet een belastingplichtige een beroepschrift sturen aan de rechtbank. Dat beroepschrift moet aan de volgende voorwaarden voldoen:
- De rechtbank moet het beroepschrift binnen 6 weken na de datum van de uitspraak op het bezwaar hebben ontvangen. Heeft de belastingplichtige het beroepschrift binnen de beroepstermijn van 6 weken op de post gedaan en ontvangt de rechtbank het binnen een week na het verstrijken van deze termijn? Dan is het beroepschrift nog op tijd.
- Het beroepschrift is voorzien van een datum.
- Er is duidelijk aangegeven tegen welke uitspraak een beroep wordt ingesteld. Er moet een kopie van deze uitspraak worden meegestuurd.
- Er is aangegeven waarom men het niet met de uitspraak eens is.
- Naam en adres van belastingplichtige staan in het beroepschrift.
- Het beroepschrift is door hem ondertekend.

Niet aan voorwaarden voldaan
Als de belastingplichtige op tijd in beroep ging, maar het beroepschrift voldoet niet aan al de andere vereisten, dan is er sprake van 'verzuim'. De belastingplichtige krijgt de gelegenheid dit verzuim te herstellen.

De rechter kan een beroep niet ontvankelijk verklaren als de belastingplichtige niet (op tijd):
- in beroep gaat
- het verzuim herstelt
- het verschuldigde griffierecht betaalt

Is een beroep niet ontvankelijk, dan wordt het geschil inhoudelijk niet behandeld.

Bij welke rechtbank moet het beroep worden ingediend
Een beroep kan niet bij een willekeurige rechtbank worden ingediend. Waar de belastingplichtige woont, bepaalt bij welke rechtbank hij in beroep gaat. De provincie waarin de belastingplichtige woont, is van belang bij welke rechtbank hij in beroep gaat. Woont de belastingplichtige niet in Nederland, dan moet het beroepschrift naar Rechtbank Zeeland-West Brabant.

Woon- of vestigingsplaats in de provincies	Rechtbank	Postadres
Drenthe Flevoland Friesland Groningen	Noord-Nederland	Postbus 150 9700 AD Groningen
Gelderland Overijssel Utrecht Noord-Holland voor de gemeenten: Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdemeren	Gelderland	Postbus 9030 6800 EM Arnhem
Noord-Holland met uitzondering van de gemeenten: Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdemeren	Noord-Holland	Postbus 1621 2003 BR Haarlem
Limburg Noord-Brabant Zeeland	Zeeland-West-Brabant	Postbus 3332 4800 DH Breda
Zuid-Holland	Den Haag	Postbus 20302 2500 EH Den Haag
Niet woonachtig in Nederland	Rechtbank Zeeland-West-Brabant	Postbus 3332 4800 DH Breda